

ผลงานที่เป็นผลดำเนินงานที่ผ่านมา

1. **ชื่อผลงาน** แนวทางการจัดการส่งเสริมการอ่านให้กับประชาชนบ้านห้วยฝาง หมู่ที่ 8 ตำบลแม่สอย จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อสร้างชุมชนรักการอ่านและการเรียนรู้ตลอดชีวิตต้นแบบ

2. **ระยะเวลาที่ดำเนินงาน** วันที่ 1 พฤษภาคม ถึง วันที่ 30 กันยายน 2559

3. **ความรู้ทางวิชาการหรือแนวความคิดที่ใช้ในการดำเนินการ**

3.1 **ยุทธศาสตร์และจุดเน้นการดำเนินงาน** สำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 ยุทธศาสตร์ที่ 4 จัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทุกช่วงวัยและพัฒนาคุณภาพชีวิต

ปรัชญา "ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ ปรัชญาคิดเป็น"

วิสัยทัศน์ “กศน. ร่วมสร้างโอกาสทางการศึกษาให้กับคนไทยอย่างเสมอภาคเท่าเทียม ทัวถึง และมีคุณภาพ”

พันธกิจ 1. จัดและส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต

2. ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายและชุมชน ในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

3. ส่งเสริมและพัฒนาการนำเทคโนโลยีทางการศึกษา และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

4. พัฒนาหลักสูตร รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อและนวัตกรรม การวัดและประเมินผลในทุกรูปแบบ

5. พัฒนาคู่มือและระบบการบริหารจัดการเพื่อมุ่งจัดการศึกษาที่มีคุณภาพโดยยึดหลักธรรมาภิบาลและการมีส่วนร่วม

จุดเน้นการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 4.2 มุ่งเน้นการส่งเสริมให้เกิดชุมชนรักการอ่าน "สร้างการอ่านส่งเสริมการเรียนรู้" ในรูปแบบหมู่บ้าน/ชุมชนแห่งการอ่าน อาสาสมัครส่งเสริมการอ่าน บ้านหนังสือชุมชน

ยุทธศาสตร์ที่ 4.3 มุ่งเน้นการจัดการศึกษาเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับสถาบันครอบครัว อาทิ หลักสูตรครอบครัวศึกษา ค่าครอบครัว การจัดการกระบวนการเรียนรู้สำหรับผู้สูงอายุ BOOK-START การส่งเสริมการอ่านสำหรับเด็กปฐมวัย บ้านหลังเรียน

ยุทธศาสตร์ที่ 4.6 ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชนในเชิงรุกที่หลากหลาย ทันสมัย สร้างสรรค์ ต่อเนื่อง และตอบสนองความต้องการของประชาชนและชุมชนและความจำเป็นเร่งด่วนต่างๆของแต่ละชุมชน รวมทั้งมีการบูรณาการความรู้ในชุมชนเพื่อเชื่อมโยงกับหลักสูตรต่างๆ ของ กศน. และใช้ทุนทางสังคมของแต่ละชุมชนให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ โดยใช้ กศน. ตำบล/แขวง ที่ดำเนินการอยู่แล้วให้เกิดประโยชน์สูงสุด

3.2 แนวคิดและทฤษฎีนำมาใช้

3.2.1 แนวทางการขับเคลื่อนให้เป็นชุมชนรักการอ่านต้นแบบที่สมบูรณ์แบบ

3.2.2 การบริหารจัดการมุ่งผลสัมฤทธิ์ เครื่องมือการดำเนินงานที่ถูกต้องและเป็นธรรม วัดผลการปฏิบัติงานได้ชัดเจน ทั้งด้านบุคคล งบประมาณ อาคารสถานที่ เอกสาร เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์

3.2.4 การจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายต้องอาศัยเทคนิคเฉพาะด้าน พร้อมทั้งสร้างและพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมการอ่านหลากหลายและเหมาะสมกับบริบทของชุมชน

3.2.5 จิตวิทยา เนื่องจากกลุ่มเป้าหมายประกอบด้วยประชาชนทุกเพศทุกวัย ทุกสาขาอาชีพ รวมทั้งผู้ด้อยโอกาสทางสังคม จึงจำเป็นต้องใช้ความรู้ด้านจิตวิทยา วิเคราะห์พฤติกรรมกลุ่มเป้าหมาย จิตวิทยาการอ่าน การสร้างแรงจูงใจ และการจัดกิจกรรม

3.2.6 ประเมินผล ความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย รวมทั้งการประเมินผลกิจกรรมต่าง ๆ พิจารณาปรับปรุงการดำเนินงานให้เกิดประสิทธิภาพประสิทธิผล ตามทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ (Maslow's hierarchy of needs) เป็นทฤษฎีทางจิตวิทยา เกี่ยวกับความอยากรู้อยากเห็นตั้งแต่กำเนิดของมนุษย์ ทฤษฎีของเขาเน้นที่การเติบโตของมนุษย์ในระยะต่างๆ มนุษย์ทุกคนล้วนแต่มีความต้องการที่จะสนองความต้องการให้กับตนเองทั้งสิ้น ซึ่งความต้องการมนุษย์มีมากมายหลายอย่างด้วยกัน เขาได้นำความต้องการเหล่านั้นมาจัดเรียงเป็นลำดับจากขั้นต่ำไปขั้นสูงสุด

4. สรุปสาระและขั้นตอนการดำเนินการ

4.1 สรุปสาระ

คณะรัฐมนตรีมีมติประกาศให้ การอ่านเป็นวาระแห่งชาติ และ กำหนดให้ ปี พ.ศ. 2552 – 2561 เป็นทศวรรษแห่งการอ่าน สำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ได้ต่อบริบทนโยบายโดยการจัดการศึกษาให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพและเท่าเทียมกันเพื่อให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ห้องสมุดประชาชนอำเภอจอมทอง ตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ในการดำเนินการให้บริการประชาชนได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่องและตลอดชีวิต โดยเล็งเห็นว่ากิจกรรมส่งเสริมการอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญประการหนึ่งในการขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้และพัฒนาสติปัญญาของประชาชน เพราะการอ่านเป็นวิธีการแสวงหาความรู้ ก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ อันจะส่งผลต่อการพัฒนาสติปัญญา ความรู้ ความสามารถ พฤติกรรม และค่านิยมในการดำเนินชีวิตไปในทางที่ดี โดยได้ดำเนินการจัดการส่งเสริมการอ่านให้เป็นรูปธรรมที่ชัดเจน และมีการประสานความร่วมมือกับภาคีเครือข่าย โดยเฉพาะความร่วมมือกับชุมชน

แนวทางการจัดการส่งเสริมการอ่านให้กับประชาชนบ้านห้วยฝาง หมู่ที่ 8 ตำบลแม่สอย อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ เพราะจากการให้บริการในห้องสมุดประชาชน-อำเภอจอมทอง บรรณารักษ์ได้สังเกตจากผู้ใช้บริการกลุ่มหนึ่ง 4-5 คนโดยได้เข้ามาใช้บริการยืม-คืนหนังสือทุกสัปดาห์ และได้มีการสอบถามเกี่ยวกับหนังสือที่ต้องการ ซึ่งเป็นที่สนใจของบรรณารักษ์อย่างมาก จึงได้มีการพูดคุยถึงรายละเอียดของผู้ใช้บริการกลุ่มนี้ โดยบรรณารักษ์มีความคิดที่จะดึงเอาคนกลุ่มนี้มาเป็นแกนนำในการส่งเสริมการอ่าน บรรณารักษ์ได้ลงไปดูหมู่บ้าน ชื่อบ้านห้วยฝาง หมู่ที่ 8 ตำบลแม่สอย อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ อยู่ห่างจากห้องสมุดประชาชนอำเภอ-จอมทอง 24 กิโลเมตร ในหมู่บ้านไม่มีโรงเรียนประจำหมู่บ้าน หมู่บ้านมีเนื้อที่ 2,800 ไร่ มีประชากรทั้งหมด 400 คน 99 ครัวเรือน

ผู้นำหมู่บ้านมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการถ่ายทอดนโยบายของรัฐสู่ประชาชนที่ตนเองปกครองดูแล บรรณารักษ์จึงได้ประสานงานกับผู้นำหมู่บ้านเพื่อเป็นตัวกลางในการจัดกิจกรรมแนวทางการจัดการส่งเสริมการอ่านให้กับประชาชนบ้านห้วยฝาง เพื่อสร้างชุมชนรักการอ่านและการเรียนรู้ตลอดชีวิตต้นแบบ ซึ่งมุ่งให้คนในชุมชนร่วมกันจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านให้กับคนในชุมชน ในขณะการเป็นอาสาสมัครส่งเสริมการอ่าน ช่วยกระตุ้นให้ประชาชนในชุมชนเกิดความสนใจ

ใฝ่รู้ และใช้เวลาว่างในการอ่านหนังสือเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งการนำเอาความรู้ที่ได้จากการอ่านหนังสือไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาตนเองด้วย ทำให้เกิดชุมชนรักการอ่านและการเรียนรู้ตลอดชีวิตต้นแบบ

4.2 ขั้นตอนการดำเนินงาน

4.2.1 ขั้นเตรียม

- 1) ศึกษาแนวทางการดำเนินงาน จากคู่มือแผนการปฏิบัติงาน ศูนย์การศึกษาอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอจอมทอง ประจำปี พ.ศ. 2559 การจัดการส่งเสริมการอ่าน ตามยุทธศาสตร์จุดเน้นการดำเนินงาน
- 2) ประสานงานกับผู้นำชุมชน สร้างความเข้าใจกับประชาชน และกลุ่มเป้าหมาย กำหนดวิธีการ กระบวนการขั้นตอนการจัดส่งเสริมการอ่าน รวบรวมข้อมูล รายละเอียดชุมชนและจัดทำแผนปฏิบัติงาน
- 3) เตรียมความพร้อม ประชาสัมพันธ์ ชี้แจงถึงกระบวนการดำเนินงาน เพื่อให้ประชาชนในชุมชนเข้าใจพร้อมกันให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรม

4.2.2 ขั้นตอนการดำเนินงาน

- 1) ประชุมและแต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการอ่าน ทำความเข้าใจแนวทางการทำงาน และพัฒนาชุมชนตนเองให้เป็นชุมชนรักการอ่านและการเรียนรู้ตลอดชีวิตต้นแบบ
- 2) คัดเลือกแกนนำชุมชน อาสาสมัครส่งเสริมการอ่าน เพื่อพัฒนาสมรรถนะในการบริหารจัดการ
- 3) ปฏิบัติงานตามแผนที่ทำได้ เพื่อก่อเกิดชุมชนรักการอ่านและการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่สมบูรณ์แบบ โดยชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน มีกิจกรรมที่หลากหลาย มีสื่อให้บริการเพียงพอต่อความต้องการของชุมชน มีการดำเนินการอย่างสม่ำเสมอ และเครือข่ายในชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันของชุมชน

4.2.3 ขั้นตอนการติดตาม ประเมินผลและรายงาน

- 1) การประเมินผลจากการจัดกิจกรรมที่ชุมชนต้องการ
- 2) การประเมินผลตามเป้าหมาย โดยประเมินจากแบบสอบถามที่แจกให้ผู้เข้าจัดกิจกรรม
- 3) รายงานผลทำเป็นรูปเล่ม สามารถนำไปประกอบเป็นแนวทางการจัดการส่งเสริมการอ่านได้

5. ผู้ร่วมดำเนินการ -

6. ส่วนของงานที่ผู้เสนอเป็นผู้ปฏิบัติ (ระบุรายละเอียดของผลงานพร้อมทั้งสัดส่วนของผลงาน)

ผลปฏิบัติงาน 100 %

- 6.1 การวางแผนการดำเนินงาน จัดทำแผนปฏิบัติงาน
- 6.2 ศึกษาข้อมูลและวิเคราะห์ รูปแบบและกิจกรรมที่เหมาะสม ความเป็นไปได้
- 6.3 จัดหาวัสดุอุปกรณ์ ความพร้อมในการปฏิบัติงาน
- 6.4 ประชาสัมพันธ์ ประสานงานกับเครือข่าย
- 6.5 ตรวจสอบความพร้อม ความถูกต้อง แล้วลงมือปฏิบัติตามแผนที่วางไว้
- 6.6 สรุปและประเมินผล โดยจัดทำเป็นรูปเล่มถูกต้องและสามารถนำเผยแพร่ได้

7. ผลสำเร็จของงาน (เชิงปริมาณ/คุณภาพ)

เชิงปริมาณ

1) ผู้เข้าร่วมกิจกรรม	จำนวน	270 คน
2) จัดกิจกรรม	จำนวน	7 กิจกรรม
3) ที่อ่านหนังสือในหมู่บ้าน	จำนวน	1 แห่ง

เชิงคุณภาพ

- 1) ผู้เข้าร่วมกิจกรรมร้อยละ 80 รักการอ่าน
- 2) ผู้เข้าร่วมกิจกรรมสามารถวิเคราะห์ แยกแยะ การเชื่อถือ ตรวจสอบสื่อที่อ่านได้
- 3) ผู้เข้าร่วมกิจกรรมสามารถนำความรู้ที่ได้จากการอ่านนำมาปรับใช้พัฒนาในการดำเนินชีวิตตนเอง ครอบครัว และชุมชนได้
- 4) ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีสุขภาพดีขึ้นหลังจากการอ่าน เช่นสุขภาพกาย สุขภาพใจ ทำให้ชีวิตมีความสุข
- 5) ผู้เข้าร่วมกิจกรรมรู้หลักการอ่านที่ดี และมีการพัฒนาการอ่านให้ดีขึ้น
- 6) บ้านห้วยฝางเป็นชุมชนรักการอ่าน เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ที่ยั่งยืน

8. การนำไปใช้ประโยชน์

- 1) เกิดความสนใจในการอ่าน
- 2) เห็นความสำคัญและประโยชน์ที่ได้รับจากการอ่าน
- 3) สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองโดยการ ศึกษา ค้นคว้า และแสวงหาความรู้เพื่อนำไปสู่การคิดเป็น ทำเป็นและแก้ปัญหาเป็น
- 4) พัฒนาศักยภาพในการอ่าน
- 5) มีเจตคติที่ดีต่อการอ่าน
- 6) ใช้เวลาว่างในการอ่านเพื่อให้เกิดความรู้และความเพลิดเพลิน
- 7) สามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการอ่านไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

9. ความยุ่งยากในการดำเนินการ/ปัญหา/อุปสรรค

9.1 การสร้างให้คนมีวัฒนธรรมการอ่านเป็นเรื่องที่เห็นได้ชัดเจนว่าจำเป็นเร่งด่วน ต้องแก้ไขหรือพัฒนาแต่ในความเป็นจริงแล้วหากสังคมไร้อะไรซึ่งวัฒนธรรมการอ่านเพราะไม่ได้รับการปลูกฝังแน่นอนว่าจะกลายเป็นปัญหาใหญ่ที่ส่งผลร้ายแรงกว่าปัญหาอื่นในอนาคตได้ ซึ่งต้องใช้เวลาในการส่งเสริมการอ่าน

9.2 บ้านห้วยฝาง ตำบลแม่สอย อำเภอจอมทอง ตั้งอยู่ห่างไกลจากห้องสมุดประชาชนอำเภอจอมทอง 24 กิโลเมตร ประชาชนเดินทางมาใช้บริการไม่สะดวก

9.3 ประชาชนในหมู่บ้านห้วยฝาง มีหลากหลายทั้งในด้านอาชีพ ระดับความรู้ และความคิด ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงานไม่ได้ตามแผนที่วางไว้

9.4 ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี โดยเฉพาะในสังคมปัจจุบันนี้ที่มีการใช้ข้อมูลข่าวสารเพื่อการแข่งขัน รวดเร็วทันใจ ทำให้เกิดความคิดไม่ยอมอ่านหนังสือ หรือสื่อสิ่งพิมพ์ ซึ่งไม่ทันสมัย สาเหตุนี้ทำให้การส่งเสริมการอ่านต้องหากลวิธีต่างๆ เพื่อให้หันมารักการอ่าน และเห็นประโยชน์ของการอ่าน

10. ข้อเสนอแนะ

10.1 การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านต้องมีความหลากหลาย เพื่อกระตุ้นให้เกิดความเข้าใจ สนุกสนานและเพลิดเพลิน

10.2 บรรณารักษ์และเครือข่ายร่วมมือกันเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านการส่งเสริมให้รักการอ่าน

10.3 ผู้นำหมู่บ้านต้องเห็นความสำคัญและร่วมมือในการสนับสนุนการจัดกิจกรรมปลูกฝังสร้างนิสัยรักการอ่านแก่ประชากรในหมู่บ้านอย่างสม่ำเสมอ เพื่อก่อให้เกิดชุมชนรักการอ่านและการเรียนรู้ตลอดชีวิต

10.4 บรรณารักษ์ต้องวางแผนงบประมาณในการสนับสนุนด้านวัสดุ อุปกรณ์ เพื่อให้มีความพร้อมและมีจำนวนที่เพียงพอทั้งงบประมาณที่รัฐจัดสรรให้และการขอรับบริจาค

10.5 มีอาสาสมัครส่งเสริมการอ่าน ประจำหมู่บ้านอย่างน้อย 2 คน เพื่อจะได้ปฏิบัติงานง่ายขึ้นระหว่างบรรณารักษ์กับหมู่บ้าน

10.6 ควรจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง หลากหลายรูปแบบ และสม่ำเสมอ

ข้าพเจ้าขอรับรองผลงานดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

(ลงชื่อ)

(นางนงนุช เมืองวงศ์)

ผู้เสนอผลงาน

วันที่ 22 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2560

ได้ตรวจสอบแล้วขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นถูกต้องกับความเป็นจริงทุกประการ

(ลงชื่อ)

(นางสาวณัชชา สอนสมฤทธิ)

ตำแหน่ง ผอ. กศน. อำเภोजอมทอง

วันที่ 22 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2560

(ผู้บังคับบัญชาที่ควบคุมดูแลการดำเนินการ)

(ลงชื่อ)

()

ตำแหน่ง

วันที่ 22 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2560

ผลงานที่เป็นผลดำเนินงานที่ผ่านมา

1. **ชื่อผลงาน** รายงานผลการดำเนินงานโครงการบรรณสัญจร (Book Voyage) ประจำปี 2559 ห้องสมุดประชาชนอำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่
2. **ระยะเวลาที่ดำเนินงาน** มีนาคม – ธันวาคม 2559
3. **ความรู้ทางวิชาการหรือแนวความคิดที่ใช้ในการดำเนินการ**
 - 3.1 **ยุทธศาสตร์และจุดเน้นการดำเนินงาน** ยุทธศาสตร์ที่ ๔ จัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทุกช่วงวัยและพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยมีจุดเน้นการดำเนินงานคือ
 1. มุ่งเน้นการส่งเสริมให้เกิดชุมชนรักการอ่าน “สร้างการอ่าน เสริมการเรียนรู้” ในรูปแบบหมู่บ้าน/ชุมชนแห่งการอ่าน อาสาสมัครส่งเสริมการอ่าน บ้านหนังสือชุมชน
 2. มุ่งเน้นการจัดการศึกษาเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับสถาบันครอบครัว อาทิ หลักสูตรครอบครัวศึกษา ค่าครอบครัว การจัดการกระบวนการเรียนรู้สำหรับผู้สูงอายุ Book-start การส่งเสริมการอ่านสำหรับเด็กปฐมวัย บ้านหลังเรียน
 3. ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชนในเชิงรุกที่หลากหลาย ทันสมัย สร้างสรรค์ ต่อเนื่อง และตอบสนองความต้องการของประชาชนและชุมชนและความจำเป็นเร่งด่วนต่างๆของแต่ละชุมชน รวมทั้งมีการบูรณาการความรู้ในชุมชนเพื่อเชื่อมโยงกับหลักสูตรต่างๆ ของ กศน. และใช้ทุนทางสังคมของแต่ละชุมชนให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ โดยใช้ กศน.ตำบล/แขวง ที่ดำเนินการอยู่แล้วให้เกิดประโยชน์สูงสุด

3.2 แนวคิดและทฤษฎีที่นำมาใช้

1. น้อมนำพระราชดำรัส ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงกล่าวว่า “การรู้หนังสือเป็นความจำเป็นสำหรับทุกชาติที่กำลังพัฒนาตลอดจนเป็นกิจกรรมที่ต้องร่วมมือกัน ส่งเสริมให้บรรลุผลให้ได้ ถ้าปราศจากพื้นฐานการรู้หนังสือของประชาชนในประเทศแล้ว ความพยายามในการดำเนินการพัฒนาคงไร้ผล การรู้หนังสือเป็นส่วนหนึ่งของวิธีการที่จะนำไปสู่ จุดมุ่งหมายอันสูงสุด”
2. สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย มีนโยบาย ส่งเสริมการศึกษาและพัฒนาคนทุกช่วงวัย ทั้งมุ่งส่งเสริมให้เกิดชุมชนรักการอ่าน จึงให้ดำเนินการโครงการบรรณสัญจร (Book Voyage) เพื่อรับบริจาคหนังสือจากประชาชนทั่วไปและภาคีเครือข่าย เพื่อส่งต่อไปยังพื้นที่ห่างไกลโดยเฉพาะบ้านหนังสือชุมชน ห้องสมุดประชาชนอำเภอจอมทอง จึงเป็นตัวกลางประสานเพื่อให้คนที่มีหนังสือ วารสาร และสื่ออื่นๆ ที่ต้องการบริจาคให้กับคนที่รักการอ่านแต่ไม่มีเงินซื้อหนังสือได้อ่าน และยังเป็นการสร้างสำนึกของการแบ่งปัน เพราะหนังสือมีความสำคัญกับทุกคน ความรู้เกิดขึ้นจากการอ่าน หนังสือจึงเป็นชุมทรัพย์รวมองค์ความรู้ต่างๆ อย่างหลากหลาย หนังสือ ทุกประเภทมีความรู้ทั้งสิ้น
3. การเรียนรู้จะช่วยให้สามารถค้นหาข้อมูล แล้วรวบรวมให้เป็นข่าวสารที่เป็นประโยชน์อันจะนำไปสู่องค์ความรู้ ปัญญา และนวัตกรรม ที่มีค่าสำหรับตัวเองและชุมชนในที่สุด การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างคนหลายคน หลายระดับ และต่างวัยเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ ทำให้เกิดการเรียนรู้ในแง่มุมใหม่ๆ และก้าวออกมาจากความคิดเดิมแม้จะทำได้ยากแต่ก็เป็นสิ่งสำคัญ นอกจากนี้ความเอื้ออาทร ความเป็นพี่เป็นน้อง เป็นกัลยาณมิตรที่ยินดีจะช่วยเหลือกัน มีการแบ่งปันความรู้ซึ่งกันและกันระหว่างภาคราชการ ภาคเอกชน และประชาชนทั่วไป ซึ่งนับเป็นสิ่งที่จำเป็นในโลกปัจจุบัน

โครงการบรรณสัญจร (Book Voyage) ห้องสมุดประชาชนอำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ ที่ประสบผลสำเร็จเกิดจากการนำเอาวิธีทฤษฎีการเรียนรู้ของบรูเนอร์ (Jerome S. Bruner) ซึ่งบรูเนอร์มีความเห็นว่าคนทุกคนจะมีพัฒนาการทางความรู้ความเข้าใจโดยผ่านกระบวนการที่เรียกว่า การแสดงออก (Acting) เป็นรูปธรรม (Imaging) และเป็นตัวอย่าง (Symbolizing) ซึ่งเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องไปตลอดชีวิตมิใช่เกิดขึ้นเพียงช่วงใดช่วงหนึ่งในระยะแรกของชีวิต เน้นหลักการและกระบวนการคิด ประกอบด้วย 4 ข้อคือ แรงจูงใจ (Motivation) โครงสร้าง (Structure) ลำดับชั้นความต่อเนื่อง (Sequence) และการเสริมแรง (Reinforcement)

4. สรุปสาระและขั้นตอนการดำเนินการ

4.1 สรุปสาระ

หนังสือเป็นเครื่องมือที่สำคัญเป็นลำดับแรกในการพัฒนาคน การสร้างเสริมความเข้มแข็งให้แก่พื้นที่การอ่านในชุมชนด้วยการเติมเต็มหนังสือที่หลากหลายและสอดคล้องกับความต้องการ ชุมชนเหล่านี้จะมีส่วนร่วมสร้างให้เกิดวัฒนธรรมการอ่าน ซึ่งส่งผลทำให้คนสามารถพัฒนาความรู้ ความสามารถด้วยตนเองได้สำเร็จยิ่งขึ้น

ห้องสมุดประชาชนอำเภอจอมทองได้จัดทำโครงการบรรณสัญจร (Book Voyage) ประจำปี 2559 เพื่อต้องการเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องจากวันที่ 2 เมษายน เป็นวันคล้ายวันพระราชสมภพ และเป็นวันรักการอ่าน พระองค์ทรงมีพระประสงค์ที่ต้องการให้คนไทยใช้ห้องสมุดประชาชนอ่านหนังสือกันมากๆ เพราะหนังสือคือเครื่องมือที่จะไขความรู้ต่างๆ อย่างหลากหลายไปสู่ความสำเร็จ โดยโครงการบรรณสัญจร (Book Voyage) เป็นโครงการขอรับบริจาคหนังสือจากประชาชนทั่วไปและภาคีเครือข่าย ซึ่งหนังสือและสื่อต่างๆที่ได้รับบริจาคได้นำไปให้บ้านหนังสือชุมชน จำนวน 16 แห่ง เนื่องจากบ้านหนังสือชุมชนไม่ได้รับงบประมาณสนับสนุนค่าจัดซื้อหนังสือพิมพ์ วารสาร นิตยสาร และหนังสือส่งเสริมการเรียนรู้ที่ประชาชนต้องการ ซึ่งถือว่าเป็นข่าวสารข้อมูลที่มีความเป็นปัจจุบันในรูปแบบสื่อสิ่งพิมพ์ที่ประชาชนทั่วไปไม่มีโอกาสเข้าถึงได้ง่ายในชีวิตของคนในสังคมเมือง ดังนั้นความต้องการหนังสือและสื่อยังมี ความจำเป็นอยู่มากในสังคมชนบท และในถิ่นทุรกันดาร จึงเป็นที่มาของการทำโครงการบรรณสัญจร (Book Voyage) เพื่อระดมหนังสือและสื่อให้ถึงมือประชาชน เพื่อให้คนที่มีโอกาสที่ดีกว่า ได้ส่งมอบหนังสือให้แก่บ้านหนังสือชุมชน หรืออาจบริจาคเป็นเงินเพื่อจัดหาหนังสือ ทั้งนี้บ้านหนังสือชุมชนทุกคนในชุมชนสามารถเข้าไปใช้บริการอ่านหนังสือ และเป็นสถานที่แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเรื่องราวต่างๆ ตามวิถีชีวิตของคนในชุมชน จึงถือเป็นศูนย์กลางหมู่บ้านและครัวเรือน หนังสือทุกเล่มที่ได้รับบริจาคจะมีคุณค่าสำหรับคนในชนบททางไกลพร้อมกับได้แรงบันดาลใจให้คนในชุมชนและภาคีเครือข่ายร่วมบริจาคหนังสือต่อไป

การส่งเสริมการอ่านที่จะเกิดประโยชน์อย่างแท้จริงนั้น ต้องคำนึงถึงความสนใจ การอ่านของผู้คนแต่ละช่วงวัยว่ามีความแตกต่างกัน พฤติกรรมการอ่านจึงมีความหลากหลาย การให้ประชาชน และภาคีเครือข่ายได้ร่วมเข้ามาบริจาคหนังสือจึงจะเป็นประโยชน์และสอดคล้องกับความต้องการที่หลากหลายนี้ นอกจากนี้หนังสือแต่ละประเภทล้วนมีคุณค่าต่อคนแต่ละกลุ่มแตกต่างกัน การสร้างเสริมความเข้มแข็งให้แก่พื้นที่การอ่านในชุมชนด้วยการเติมเต็มหนังสือที่หลากหลายและสอดคล้องกับความต้องการ

4.2 ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. ขั้นเตรียม

- 1) ศึกษาแนวทางการดำเนินงาน จากคู่มือแผนการปฏิบัติงาน ศูนย์การศึกษาครอบครัวและครอบครัวศึกษาตามอัครยาชัยอำเภोजอมทอง ประจำปี พ.ศ. 2559 ตามยุทธศาสตร์จุดเน้นการดำเนินงาน ประชุมปรึกษาในการจัดทำโครงการ หาข้อสรุปและรูปแบบ
- 2) จัดทำโครงการ เพื่อขออนุมัติโครงการ
- 3) ประชุมคณะกรรมการดำเนินงาน
- 4) เตรียมแผนงานต่างๆ ร่างกำหนดการโครงการ
- 5) เตรียมความพร้อม การประชาสัมพันธ์ วัสดุอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งแจ้งถึงกระบวนการดำเนินงาน เพื่อให้ประชาชนในชุมชนและภาคีเครือข่ายเข้าใจพร้อมกันให้ความร่วมมือในการจัดทำโครงการบรรณสัญจร (Book Voyage)

2. ขั้นตอนการดำเนินงาน

- 1) ประชาสัมพันธ์ขอรับบริจาคหนังสือ
 - เว็บไซต์ห้องสมุดประชาชนอำเภोजอมทอง
 - สถานีวิทยุชุมชนวัดพระธาตุดุสิตจอมทองหนองหลวง
 - เสียงตามสายประจำหมู่บ้าน
 - แผ่นพับ
 - รถประชาสัมพันธ์โดยออกประชาสัมพันธ์ทุกพื้นที่เขตอำเภोजอมทอง ซึ่งได้รับความอนุเคราะห์จาก นายยงยุทธ ยาวิชัย สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่
- 2) สถานที่รับบริจาค
 - ห้องสมุดประชาชนอำเภोजอมทอง
 - กศน.ตำบลบ้านหลวง
 - กศน.ตำบลช่วงเปา
 - กศน.ตำบลสบเตี๊ยะ
 - กศน.ตำบลดอยแก้ว
 - กศน.ตำบลบ้านแปะ
 - กศน.ตำบลแม่สอย
- 3) คัดแยกหนังสือที่ได้รับบริจาค คัดเลือกหนังสือและสื่อที่ดี มีประโยชน์ แล้วนำไปมอบให้บ้านหนังสือชุมชน จำนวน 16 แห่ง โดยมีการคัดแยกและนำไปมอบให้บ้านหนังสือชุมชนเดือนละครั้ง
- 4) เตรียมเอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ใบลงทะเบียน แบบประเมินโครงการ แบบรายงานการรับบริจาค
- 5) ดำเนินโครงการตามกำหนดการ

4.3 ขั้นตอนการติดตาม ประเมินผลและรายงาน

1. การประเมินผลจากการร่วมมือของประชาชนและภาคีเครือข่ายในการบริจาคหนังสือและสื่อต่างๆ
2. การประเมินผลตามเป้าหมาย โดยประเมินจากแบบสอบถาม
3. รายงานผลการดำเนินงานโครงการ โดยทำเป็นรูปเล่มและสามารถนำไปประกอบเป็นแนวทางการจัดทำโครงการบรรณสัญจร (Book Voyage) ในครั้งต่อไป

5. ผู้ร่วมดำเนินการ -

6. ส่วนของงานที่ผู้เสนอเป็นผู้ปฏิบัติ

ผลปฏิบัติงาน 100 %

- 1) การวางแผนการดำเนินงาน
 - 2) ศึกษาข้อมูลและวิเคราะห์รูปแบบที่เหมาะสม ความเป็นไปได้
 - 3) จัดหาวัสดุอุปกรณ์ ความพร้อมในการปฏิบัติงาน
 - 4) ประชาสัมพันธ์ ประสานงานกับเครือข่าย
 - 5) ตรวจสอบความพร้อม ความถูกต้อง แล้วลงมือปฏิบัติตามแผนที่วางไว้
 - 6) สรุปและประเมินผล โดยจัดทำเป็นรูปเล่มถูกต้องและสามารถนำเสนอเผยแพร่ได้
7. ผลสำเร็จของงาน (เชิงปริมาณ/คุณภาพ)

เชิงปริมาณ

- 1) ได้รับบริจาคหนังสือ จำนวน 1,000 เล่ม
- 2) หนังสือที่ได้รับบริจาคมอบให้บ้านหนังสือชุมชน จำนวน 16 แห่ง

เชิงคุณภาพ

- 1) บ้านหนังสือชุมชน เป็นศูนย์กลางการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน
- 2) มีผู้ใช้บริการอ่านหนังสือและสื่อบ้านหนังสือชุมชนแต่ละแห่งเพิ่มขึ้นร้อยละ 80

8. การนำไปใช้ประโยชน์

- 1) เกิดความสามัคคี เอื้อเฟื้อ แบ่งปัน มีความร่วมมือและเสียสละ ระหว่างคนในชุมชน
- 2) สร้างกระแสให้คนเห็นความสำคัญและประโยชน์ที่ได้รับจากการอ่านมากขึ้น
- 3) สามารถศึกษา ค้นคว้า และแสวงหาความรู้ด้วยตนเองเพื่อนำไปสู่การ คิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น
- 4) รู้และเข้าใจห้องสมุดประชาชนและบ้านหนังสือชุมชนมากขึ้น
- 5) มีหนังสือและสื่อต่างๆ ให้บริการในบ้านหนังสือชุมชนเพิ่มมากขึ้น
- 6) ใช้เวลาว่างในการอ่านเพื่อให้เกิดความรู้และความเพลิดเพลิน
- 7) สามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการอ่านไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีเหตุ มีผล

9. ความยุ่งยากในการดำเนินการ/ปัญหา/อุปสรรค

1. การสร้างให้คนมีวัฒนธรรมการอ่านเป็นเรื่องที่เห็นได้ชัดจนกว่าจำเป็นเร่งด่วน ต้องแก้ไขหรือพัฒนาแต่ในความเป็นจริงแล้วหากสังคมไว้ซึ่งวัฒนธรรมการอ่านเพราะไม่ได้รับการปลูกฝังแน่นอนว่าจะกลายเป็นปัญหาใหญ่ที่ส่งผลร้ายแรงกว่าปัญหาอื่นในอนาคตได้
2. พื้นที่ส่วนใหญ่ของอำเภอจอมทองเป็นภูเขา บ้านหนังสือชุมชนบางแห่งการเดินทางลำบากจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือกับประชาชนในชุมชนอย่างมากในการประชาสัมพันธ์และดำเนินงานโครงการ
3. ประชากรส่วนใหญ่ของอำเภอจอมทอง มีหลากหลายทั้งในด้านอาชีพ ระดับความรู้ และความคิดและที่สำคัญพูดและเขียนภาษาไทยไม่ค่อยได้ บางครั้งก็ยากต่อการปฏิบัติงานได้ตามแผนที่วางไว้
4. เกิดความล่าช้าในการนำเอาหนังสือและสื่อต่างๆ ไปมอบให้บ้านหนังสือชุมชนเพราะบางครั้ง บางที่ ต้องรอให้คนในชุมชนนั้นๆมารับเองเพราะการเดินทางไปหาลำบาก

10. ข้อเสนอแนะ

1. การจัดทำโครงการบรรณสัญจร (Book Voyage) เพื่อสร้างกระแสและกระตุ้นให้คนเห็นความสำคัญของการอ่านหนังสือและสื่อต่างๆ ดังนั้นควรให้ผู้บริจาคได้เห็นว่าเขาบริจาคแล้วคนรับบริจาคได้ใช้และเกิดประโยชน์จริง
2. บรรณารักษ์ต้องมีการติดต่อประสานงานกับภาคีเครือข่ายเป็นอย่างดี
3. ผู้มีโอกาสให้ความสำคัญและร่วมมือในการสนับสนุนบริจาคหนังสือและสื่อต่างๆ ให้กับผู้ด้อยโอกาส
4. บรรณารักษ์ต้องวางแผนงบประมาณในการสนับสนุนด้านวัสดุ อุปกรณ์ให้มีความพร้อมในการดำเนินงาน
5. มีหนังสือบริจาคให้กับบ้านหนังสือชุมชน จำนวน 16 แห่ง เพื่อให้บริการคนในชุมชนนั้นๆเข้าไปอ่านเพิ่มขึ้น โดยจะนำมามอบให้ทุกเดือน

